

Detaljplan för värmeverk vid von Utfallsgatan inom stadsdelen Sävenäs

Utökat förfarande

PLANBESKRIVNING

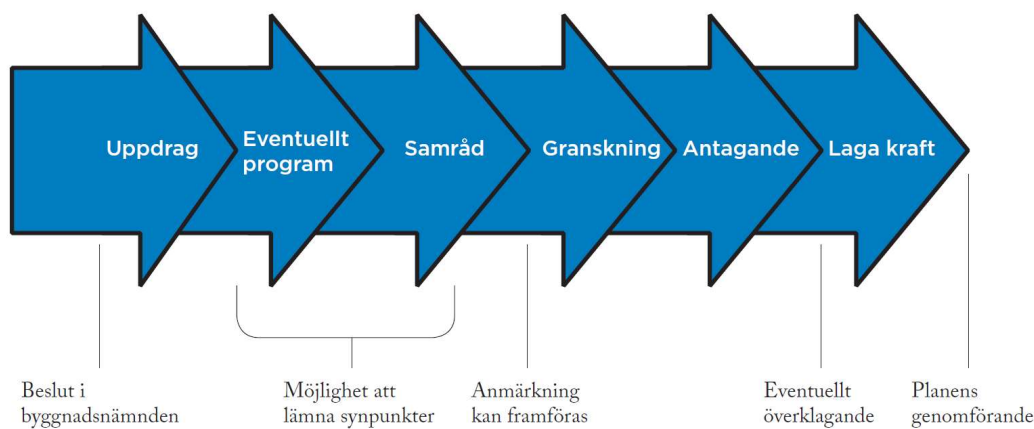

Samrådshandling februari 2023

Planprocessen

Detaljplanearbetet är indelat i flera skeden. Samrådet syftar till att samla in information, önskemål och synpunkter som berör planförslaget i ett tidigt skede i detaljplanearbetet. Vid granskningen är planförslaget färdigställt. För att vara säker på att senare ha rätt att överklaga beslutet att anta detaljplanen ska skriftliga synpunkter lämnas senast under granskningstiden.

När detaljplanearbetet påbörjas är ofta beslut som berör planen redan fattade i demokratisk ordning, såsom markanvändning i översiktsplanen och eventuellt mera detaljerat i program.

Planinformation

Planarbetet startade 2022-08-23 (Byggnadsnämndens beslut om uppdrag)

Detaljplanen är upprättad med utökat planförfarande

Handlingarna (ej fastighetsförteckning) finns på Göteborgs Stads hemsida:

www.goteborg.se/planochbyggprojekt

Fastighetsförteckning, beslutsprotokoll, övriga handlingar och utredningar samt kartor finns på Stadsbyggnadsförvaltningen, adress: Köpmansgatan 20, 403 17 Göteborg.

Samrådstid:

Samrådstiden är 2023-02-15 till 2023-03-14.

Information om planförslaget lämnas av:

Martin Steen, Stadsbyggnadsförvaltningen, tfn 031-368 18 23

Carl-Johan Hjalmer, Stadsbyggnadsförvaltningen, tfn 031-368 19 89

Sophia Stenfeldt, Exploateringsförvaltningen, tfn 031-368 13 98

Frida Leksell, Exploateringsförvaltningen, tfn 031-368 26 11

SAMRÅDSHANDLING

Datum: 2023-01-31

Aktbeteckning: 2-xxxx

Diarienummer: SBF-2023-00532

Handläggare SBF

Martin Steen

Tel 031 368 18 23

martin.steen@stadsbyggnad.goteborg.se

Detaljplan för värmeverk vid von Utfallsgatan inom stadsdelen Sävenäs i Göteborg

Detaljplanen är upprättad med utökat planförfarande enligt PBL (2010:900, SFS 2014:900)

Göteborgs Stad har genomfört en omorganisation vid årsskiftet 2022/2023. Detta ärende hade fram till 2022-12-31 diarienummer 179/22 hos Stadsbyggnadskontoret. Sedan 2023-01-01 hanteras ärendet istället av Stadsbyggnadsförvaltningen.

Planbeskrivning

Detaljplanen omfattar följande handlingar:

Planhandlingar

- Planbeskrivning (denna handling)
- Plankarta med bestämmelser

Övriga handlingar

- Beslut i frågan om betydande miljöpåverkan
- Miljökonsekvensbeskrivning, *COWI*, 2023-02-10
- Fastighetsförteckning (publiceras ej på Internet)
- Illustrationsritning
- Grundkarta

Utredningar

- Dagvatten-, skyfall- och släckvattenutredning, *COWI*, 2023-01-20
- Bullerutredning, *WSP*, 2023-02-08
- Lokaliseringsutredning, *Göteborg Energi*, 2022-08-31
- Luftutredning, *COWI*, 2023-02-08
- Miljöteknisk markundersökning Statusrapport, *COWI*, 2022-10-14
- Geoteknik MUR, *PE Teknik & Arkitektur*, 2022-12-21
- Geoteknik Projekterings-PM, *PE Teknik & Arkitektur*, 2022-12-21
- Riskutredning ny förbränningsanläggning, *COWI*, 2023-01-26
- PM Brandriskanalys, *COWI*, 2022-10-05
- Gestaltungsförslag Pelletspanna Sävenäs, *White Arkitekter*, 2022-12-22
- Körspårsanalys och logistikflöden, *Ramboll*, 2023-01-09

Innehållsförteckning

SAMMANFATTNING	5
<i>Planens syfte och förutsättningar</i>	5
<i>Planens innebörd och genomförande</i>	5
<i>Överväganden och konsekvenser</i>	6
<i>Överensstämmelse med översiktsplanen</i>	7
PLANENS SYFTE OCH FÖRUTSÄTTNINGAR	7
<i>Syfte</i>	7
<i>Läge, areal och markägoförhållanden</i>	7
<i>Planförhållanden och tidigare ställningstaganden</i>	8
<i>Mark, vegetation och fauna</i>	8
<i>Geoteknik</i>	9
<i>Fornlämningar, kulturhistoria och befintlig bebyggelse</i>	9
<i>Sociala förutsättningar</i>	10
<i>Trafik, parkering, kollektivtrafik och tillgänglighet</i>	11
<i>Teknisk försörjning</i>	11
<i>Risk och störningar</i>	11
DETALJPLANENS INNEBÖRD OCH GENOMFÖRANDE	12
<i>Anläggning</i>	13
<i>Trafik, parkering, kollektivtrafik och tillgänglighet</i>	15
<i>Friytor och naturmiljö</i>	17
<i>Upphävande av strandskydd</i>	19
<i>Sociala aspekter och åtgärder</i>	20
<i>Teknisk försörjning</i>	20
<i>Övriga åtgärder</i>	22
<i>Fastighetsindelning</i>	26
<i>Huvudmannaskap och ansvarsfördelning</i>	26
<i>Fastighetsrättsliga frågor</i>	27
<i>Avtal</i>	27
<i>Dispenser och tillstånd</i>	27
<i>Tidplan</i>	27
<i>Genomförandetid</i>	28
ÖVERVÄGANDEN OCH KONSEKVENSER	28
<i>Nollalternativet</i>	28
<i>Sociala konsekvenser och barnperspektiv</i>	28
<i>Miljökonsekvenser</i>	29
<i>Ekonomiska konsekvenser av detaljplanen</i>	33
ÖVERENSSTÄMMELSE MED ÖVERSIKTSPLANEN	33

Sammanfattning

Planens syfte och förutsättningar

Planens syfte är att möjliggöra ett nytt värmeverk med skorsten intill befintlig förbränningsanläggning. Nybyggnation möjliggör omställning till förbränning av förnybara bränslen.

Området är beläget öster om SKF industriområde och cirka 2 km öster om Gamlestadstorget. Marken inom området består av industri, tekniska anläggningar och bangårdsviadukt. Området begränsas av järnvägen, motorvägen E20, Säveån och von Utfallsgatan.

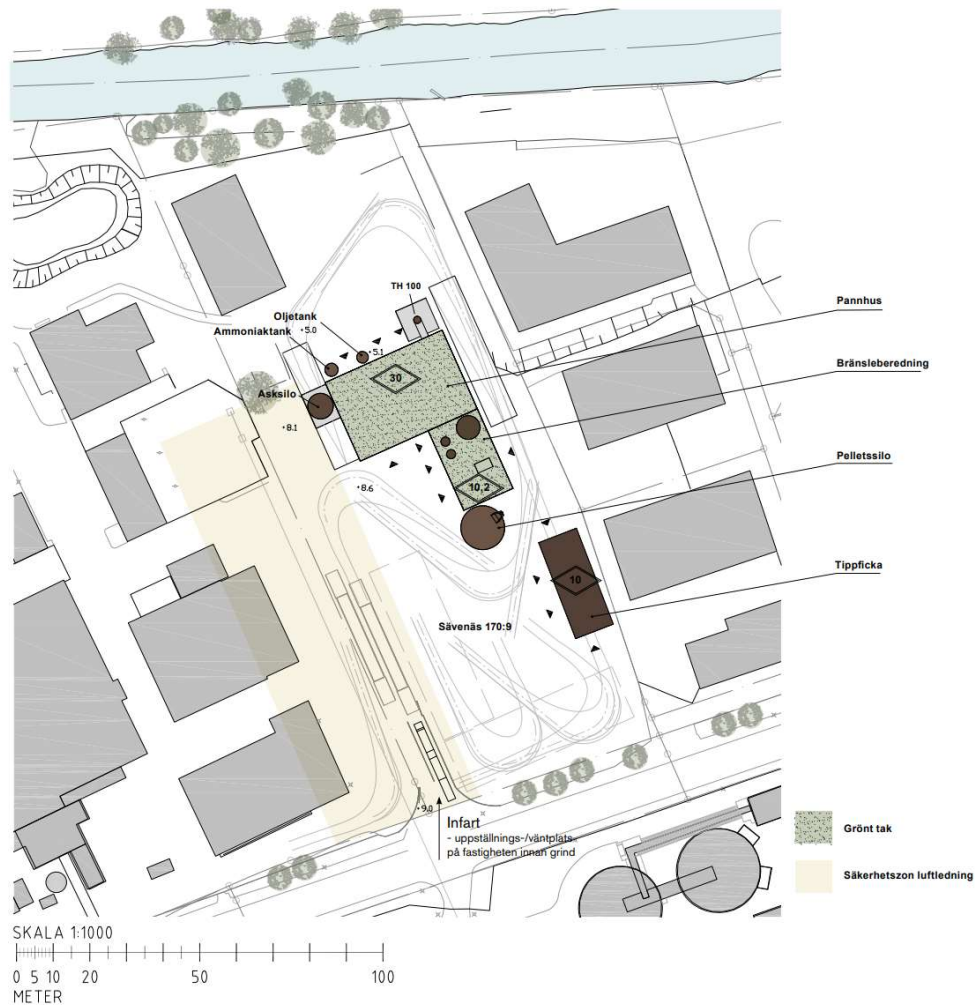
Den planerade bibränsleanläggningen omfattas inte av något riksintresse. Däremot kommer den norra delen av anläggningens fastighet ligga intill Säveån som är av riksintresse för naturvård. Längs Säveån finns strandskydd i varierande utsträckning, från att enbart beröra vattenområdet längs vissa sträckor till upp mot 150–200 meter av stränderna längs andra. Variationen beror på närhet till vägar, järnvägar, exploateringar och naturmark.

Järnvägen och E20 som ligger söder om bibränsleanläggningen är riksintresse för kommunikationer. Fastigheten ligger inom utpekat riksintresse för vattenförsörjningen.

Planens innebörd och genomförande

Detaljplanen medger utbyggnad av ny förbränningsanläggning i anslutning till befintlig anläggning. Planen säkerställer utrymme för allmänt stråk längs med Säveån och stöder dess Natura 2000 område.

Göteborgs Energi är huvudman och ansvarar för utbyggnad, framtida drift och underhåll. Exploatören ansvarar för utbyggnad av kvartersmark.

Illustrationsritning. Bilden visar ett exempel på utformning av anläggningen med dess skorsten.
(White Arkitekter)

Överväganden och konsekvenser

Området har innan planens genomförande används för industriverksamhet med inriktning på kartongtillverkning. Byggnaden har på senare år använts av Göteborg Energi som omklädningsrum, gym, instrumentverkstad och förråd, samt är delvis oanvänd. Göteborg Energi planerar för att flytta befintliga funktioner i byggnaden till intilliggande fastighet Sävenäs 170:16, samt riva byggnaden.

Kommunen har bedömt att ett genomförande av detaljplanen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Bedömningen har utgått från kriterierna i Miljöbedömningsförordningen (SFS 2017:966) 5 §.

De högsta naturvärdena är belägna i planområdets norra del, där Sävån rinner fram genom lövskogsmiljöer. Denna naturmiljö bevaras genom att strandskyddsområdet utökas.

Överensstämmelse med översiktsplanen

Planen överensstämmer med översiktsplanen, som anger inriktningsområdet Industri – I dessa områden ska lokalisering av verksamheter som på olika sätt har omgivningspåverkan prioriteras.

Förtätning och komplettering av befintliga industriområden ska eftersträvas.

Planens syfte och förutsättningar

Syfte

Planens syfte är att möjliggöra en ny bibränsleeldad anläggning. Värmeverket möjliggör övergången till förnyelsebara bränslen som bidrar till minskning av fjärrvärme producerad med fossila bränslekällor.

En modern bibränsleförbränningsanläggning är en viktig del i Göteborg Stads mål om att 100% av den värme som produceras i Göteborg Energis anläggningar ska vara producerad av förnybara bränslen från år 2025. Den nya anläggningen bidrar även till avveckling av äldre produktionsanläggningar i fjärrvärmenätet i ett expansivt Göteborg.

Läge, areal och markägoförhållanden

Området är beläget öster om SKF industriområde cirka 2 km öster om Gamlestadstorget. Marken inom området består av industri, tekniska anläggningar och bangårdsviadukt. Området begränsas närmast av Säveån och von Utfallsgatan, järnvägen och motorvägen E20.

Planområdet är beläget cirka 2 kilometer öster om Gamlestadstorget

Planområdet omfattar cirka 1,5 hektar och ägs av Göteborg Energi.

Fastighetsägare och rättighetshavare framgår av fastighetsförteckningen.

Planförhållanden och tidigare ställningstaganden

Kommunens översiktsplan (ÖP) anger inriktningsområdet Industri – i dessa områden ska lokalisering av verksamheter som på olika sätt har omgivningspåverkan prioriteras. Förtätning och komplettering av befintliga industriområden ska eftersträvas.

Alelyckans vattenverk med tillhörande anläggningsdelar är av riksintresse för vattenförsörjningen. Väg E20 är av riksintresse för kommunikation på väg och Sävenäs rangerbangård och dess närställverksområde riksintresse för kommunikation på järnväg. Säveån och dess kantzon av riksintresse för naturvården. Längs E20 finns också en skydds- och bedömningszon runt transportled för farligt gods. Inom fastigheten finns en skyddszon för större kraftledning.

För området gäller detaljplanen II-4182 som vann laga kraft år 1996. Planens genomförandetid har gått ut. Planen anger i huvudsak kvartersmark för tekniska anläggningar, industri och järnvägstrafik samt allmän naturmark respektive skyddsområde.

Strandområdet mot Säveån i norra delen av planområdet är planlagt som naturmark. Säveån är ett Natura 2000-område, strandskydd råder och är beläget utanför fastigheten och den befintliga verksamheten.

Mark, vegetation och fauna

Området utgörs av industri med hårdgjorda ytor. Den norra delen en kantzon med tät vegetation. Kring Säveån växer lövskog.

Naturmarken med dess kantzon är dominerande i landskapsbilden även om området är planlagt som industrimark.

Säveån utgör lek- och uppväxtområde för lax- och öringsbestånden och höga naturvärden för bottenfaunan. Platsen är också aktuell som rast- och övervintringsplats för fåglar samt en insektslokal.

Kantzonen mot Sävveån (Foto: Stadsbyggnadsförvaltningen)

Geoteknik

Området är beläget mellan Sävveån och von Utfallsgatan, vilken karakteriseras av stora jorddjup i närheten av Sävveån.

Jordarterna inom planområdet utgörs till största del av lera till stora djup. Generellt bedöms jorddjupet vara mellan cirka 50 och 65 meter till fast berg. Ytan direkt mot Sävveån är beväxt och marklagren är troligtvis utfyllda med sten, grus och sand och naturliga underliggande lager består av postglacial lera.

Jorden i området är sättningsskänslig och en ökad belastning på marken kan därför riskera att ge upphov till sättningar. Området är generellt plant, men mot norr (Sävveån) finns nivåskillnader, som måste beaktas vid en ökad belastning inom området så att säkerheten mot ras och skred blir tillfredsställande.

Fornlämningar, kulturhistoria och befintlig bebyggelse

Kulturmiljöregistret redovisar ingen fornlämning eller kulturhistoriskt värdefull bebyggelse inom fastigheten.

Befintlig bebyggelse består av en större industribyggnad, en mindre förrådsbyggnad med uppställningsytor för arbetsfordon.

Kulturförvaltningen bedömer att byggnaden besitter ett visst kulturhistoriskt värde som en del av Sävveåns industriområde och som ett sentida exempel på sågtandsbyggnad. Värdet bedöms dock inte vara tillräckligt högt för att motivera ett bevarande.

SAMRÅDSHANDLING

Fastigheten angränsar till miljön Sävenäsverket (1955), Göteborgs första fjärrvärmeverk, som är utpekad i kulturmiljöprogrammet Moderna Göteborg – Kulturhistoriskt värdefull bebyggelse.

Befintlig industribyggnad med sitt karaktäristiska sågtandstak (Foto: Stadsbyggnadsförvaltningen)

Sociala förutsättningar

Det finns inga bostäder eller arbetsplatser inom planområdet. I närområdet norr om Säveån finns ett grön- och rekreationsområde, nybyggda flerbostadshus och radhus med egna trädgårdar. Fastigheten innehåller inga verksamheter som är viktiga för det sociala livet.

Vy från söder med Kvibergs ängar norr om Sävneån (Foto: Stadsbyggnadsförvaltningen)

Trafik, parkering, kollektivtrafik och tillgänglighet

Området nås idag med bil och lastbil från Kvibergs Broväg (via fastighet Sävenäs 170:16) och von Utfallsgatan. En gång- och cykelväg går längs med von Utfallsgatans norra sida. Parkering finns längs med byggnadens västra sida med plats för arbetsfordon i den norra delen.

Närmaste kollektivtrafikhållplats är Lindareverkstaden inom 100 m avstånd som trafikeras av industribuss svart morgnar och kvällar. Närmaste spårvagnshållplats finns i Bellevue ungefär 1000 m från planområdet. Tillgängligheten anses godtagbar.

Teknisk försörjning

Inom planområdet finns ett flertal olika typer av underjordiska ledningar och kablar, bland annat stråk av el- och teleledningar. Det finns även korsande VA-ledningar.

En luftledning 130 kV (högspänning) går över intilliggande fastighet längs med den västra fastighetsgränsen.

Det finns ett befintligt dagvattensystem i området som avleder vatten till dagvattentrummor som leder vatten vidare norrut mot Sävneån.

Risk och störningar

Buller

Utredningsområdet är i nuläget påverkat av olika bullerkällor. Framst påverkas området av buller från vägtrafik och spårtrafik. Här är det främst vägtrafik på E20, von Utfallsgatan och tågtrafik på Västra stambanan. Det finns även verksamheter i närheten som ger upphov till buller.

Markmiljö

Inom det nya verksamhetsområdet finns sedan tidigare en föroreningsförekomst av främst PAH (polycykliska aromatiska kolväten) och aromater i halter över Naturvårdsverkets generella riktvärden för mindre känslig markanvändning och i vissa punkter i halter över gränsvärde för farligt avfall.

Föreliggande undersökning bekräftar resultat från tidigare undersökningar och visar på att framför allt föroreningar av PAH, aromater och metaller finns i marken inom fastigheten. Mätningar av samma föroreningar i grundvattnet indikerar inte på förhöjda halter jämfört mot de riktvärden som tillämpats, varför risken för spridning och utlakning av föroreningar i jord till grundvatten inom området bedöms som låg.

Miljö kvalitetsnormer för vatten

Säveån omfattas av miljö kvalitetsnormer för vatten. Normerna beskriver den kvalitet en vattenförekomst ska ha uppnått vid en viss tidpunkt. Huvudregeln är att alla vattenförekomster ska uppnå god status. En kommun får inte tillåta att en verksamhet eller åtgärd påbörjas eller ändras om den ger upphov till en sådan ökad förorening eller störning att vattenmiljön försämras.

Säveån omfattas också av miljö kvalitetsnormer för fisk- och musselvatten.

Risk och säkerhet

E20 och Västra stambanan gränsar till området. E20 är utpekad som en primär transportled för farligt gods. Det transporteras även farligt gods på järnvägen.

Översvämningsrisk

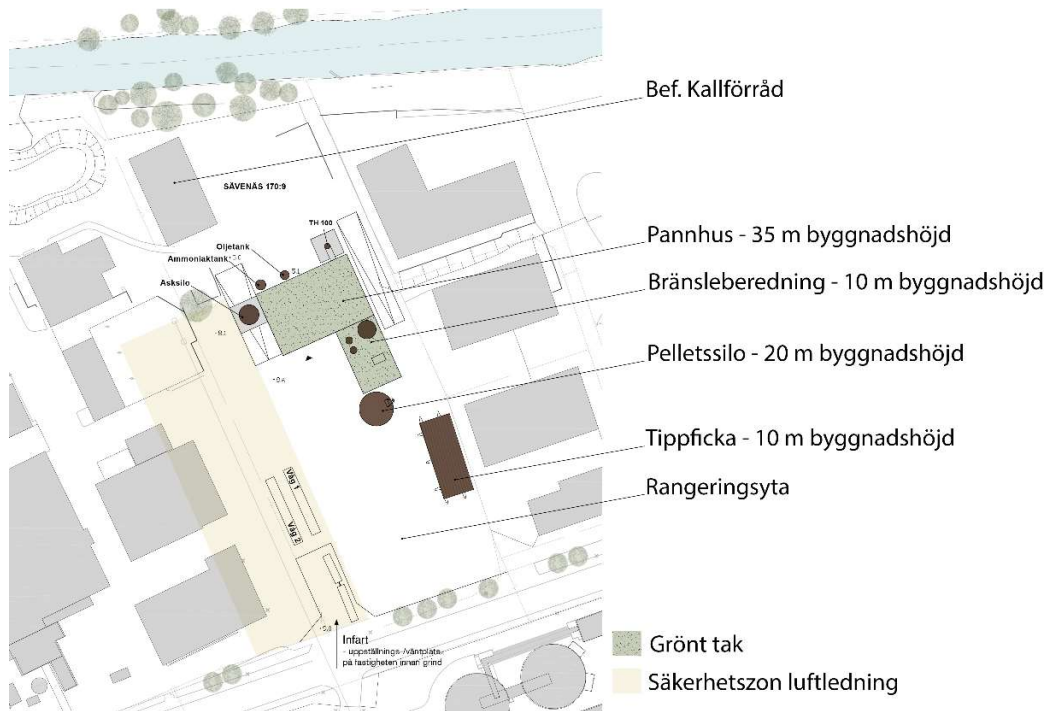
Befintliga avrinningsvägar med självfall norr ut ner mot Säveån förhindrar större översvämningsytor vid skyfallsregn. Högt vatten i Säveån har ingen påverkan på befintlig bebyggelse.

Detaljplanens innebörd och genomförande

Detaljplanen medger utbyggnad av ny förbränningsanläggning i anslutning till befintlig anläggning. Planen säkerställer utrymme för allmänt stråk längs med Säveån och stöder dess Natura 2000 område.

Inom planområdet ägs marken av Göteborg Energi.

Göteborg Energi är huvudman och ansvarar för utbyggnad, framtida drift och underhåll. Exploatören ansvarar för utbyggnad av kvartersmark.

Illustrationsritning över värmeverket med Sävån norr och von Utfallsgatan i söder (White Arkitekter)

Anläggning

Detaljplanen innehåller ny kvartersmark för teknisk anläggning (värmeverk).

Värmeverk

Anläggningen består preliminärt av två huvudbyggnader förlagda i vinkel pannhuset längst i norr med en fristående skorsten och bränsleberedningsbyggnaden i söder. Pannhuset fungerar på så vis som en barriär både visuellt och akustiskt mot bostadsområdet på andra sidan ån. Processenheterna ligger i största möjliga mån samlade. Pelletssilon lokaliserar söder om beredningsbyggnaden och syns i första hand från von Utfallsgatan. En asksilo förläggs till väster om pannhuset. Mot nordfasaden placeras en ammoniaktank och en oljetank. Närmare von Utfallsgatan på östra sidan tomten, långt från bostäderna, ligger en inbyggd tippficka för inlastning av pellets.

Vid entrén till området från gatan finns en uppställningsyta för en lastbil innan access genom grinden och därefter passerar lastbilarna en våg för vägning före och efter leverans. Mot det offentliga vid gatan och cykelbanan anläggs ett nytt skalskydd med inslag av klättrande grönska. Det finns också en nivåskillnad om cirka 3,2 meter centralt på tomten, vilken hanteras genom att skärningspunkten mellan det högre pannhuset och den lägre bränsleberedningen förläggs till randen mellan nivåerna. Som en följd minimeras schaktning, det skapas ett källarplan i suterräng på pannhuset och takfoten på pannhuset hamnar lägre och mer skydd från bostäderna än om anläggningen hade förlagts på den övre nivån.

Det illustrerade förslaget är något lägre (35 meter) än högsta tillåtna totalhöjd (45 meter) och utnyttjar inte full byggrätt. Det innebär att byggnaden kan bli något högre och större i volym.

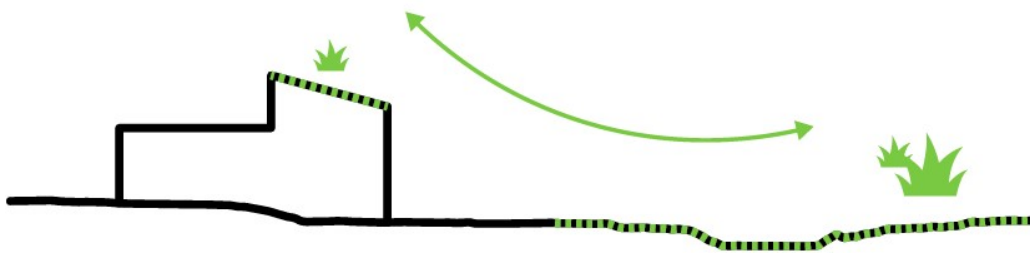

Vy från väster med Kvibergs ängar med värmeverket lokaliserat söder om Sävneån inom befintligt industriområde (Illustration White Arkitekter/Stadsbyggnadsförvaltningen)

Gestaltning

Jord och Natur

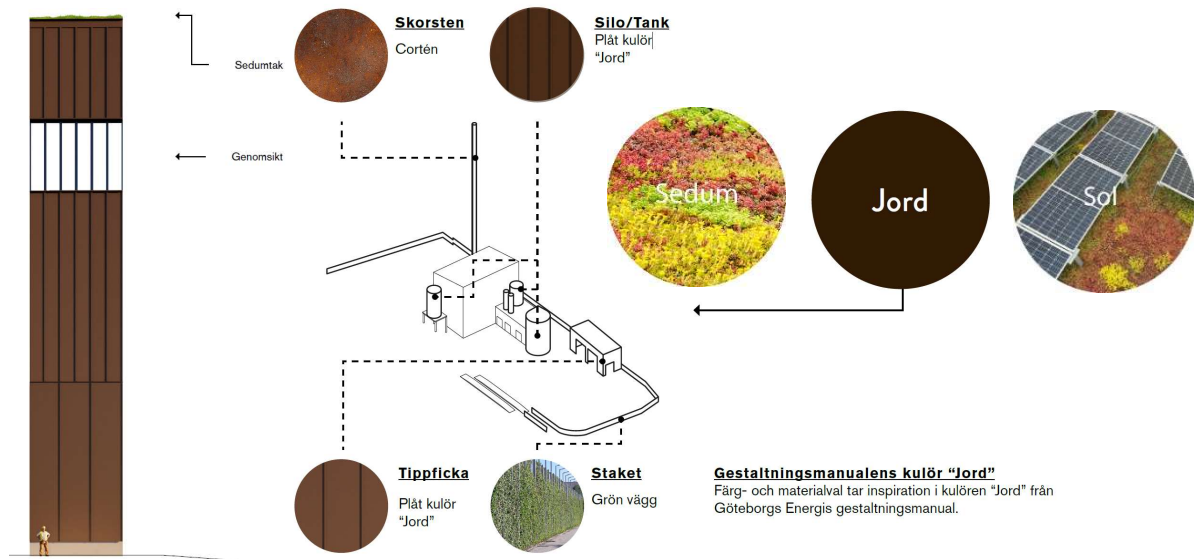
Taket mot norr gestaltas med en lutning på 15 grader. Lutningen synliggör gröna tak som smälter samman med och kan koppla an till årummets vegetation vilket gör byggnaden mindre påfallande från bostadsområdet.

Grönt tak som smälter in mot årummets vegetation (Illustration: White Arkitekter)

Taken ger också ökad grönyta till området som annars har övervikt av hårdgjorda ytor samt bidrar med dagvattenfördröjning på tomten. Färgpaletten plockar upp bruna kulörer med koppling till jorden. Material och struktur kan med fördel särskiljas mellan byggnadskroppar och de mer vertikala elementen som t.ex. pelletssilon och asksilon. Silos/tankar kan komplettera huvudbyggnadernas släta plåtelement med

korrugerade ytskikt i olika skala alternativt plocka upp skorstenens corténplåt. En variation av bruna kulörer och texturer förordas här.

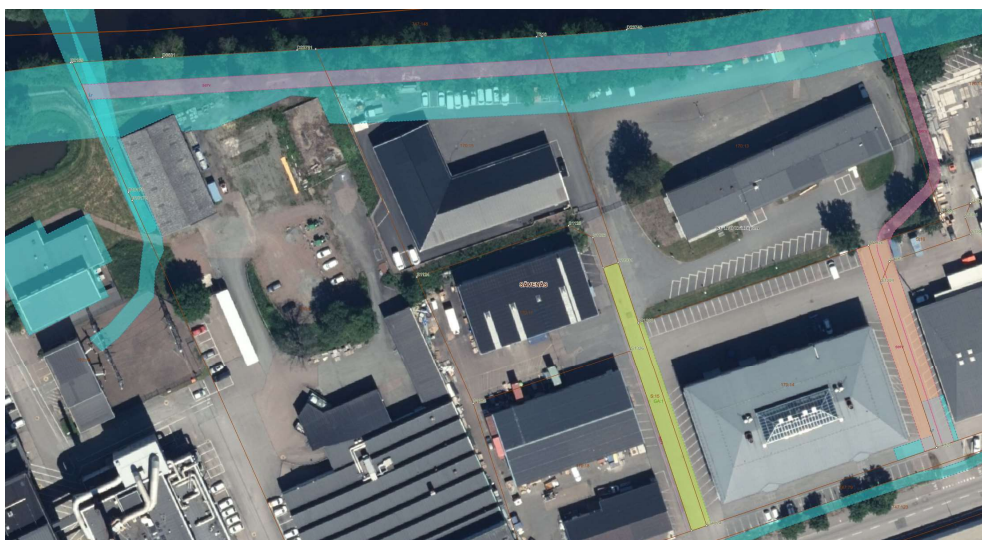

Förslag på gestaltning med fasadutsknitt och materialval med inslag av corténplåt, sedumtak och solceller (Illustration: White Arkitekter)

Trafik, parkering, kollektivtrafik och tillgänglighet

Planen innebär ingen utbyggnad av allmän gata eller GC-väg och ingen större förändring av trafikflödet. Nuvarande infart från von Utfallsgatan byggs om för att förbättra säkerheten. Anslutningen till kommunal gata bör ske enligt principer i Teknisk handbok. Infarten ska ta hänsyn till de säkerhetsavstånd och principer som gäller för infart/utfart enligt Teknisk handbok.

Ett befintligt outnyttjat servitut för en gång-, cykel- och mopedväg går längs med kantzonen mot Sävån. Servitutet viker av söderut och ansluter till befintlig GCM-väg längs med von Utfallsgatan. Planbestämmelsen för servitutet bibehålls och regleras genom ett x₁-område på plankartan.

Befintligt outnyttjat servitut för GMC-väg markerat med rosarött fält

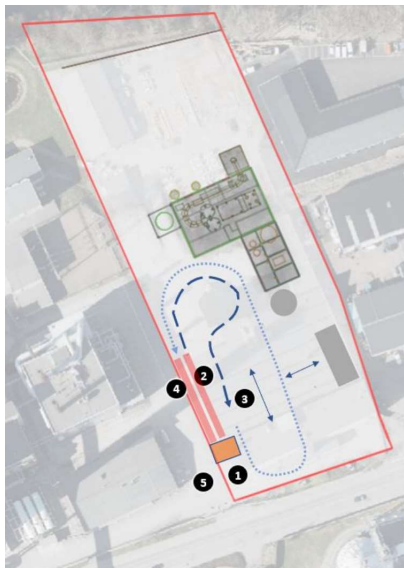
SAMRÅDSHANDLING

Infart- och utfartsvägen blir 15 meter bred och cirka 30 meter lång. Höjdskillnader mellan von Utfallsgatan och Sävån skapar en slänt kring mitten av tomten vilket har stor påverkan på placering av byggnad och trafikföring inom fastigheten. Göteborg Energi har kommunicerat att den nya anläggningen skall vara i stort sett obemannad, och att personbilstransporter till området inte behövde studeras. Infartsvägen är endast avsedd för leverans- och servicefordon. Tillträde till området regleras med en grind vid slutet av infarten norr om von Utfallsgatan.

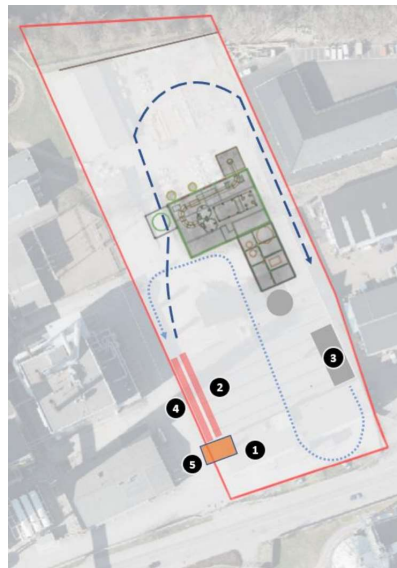
Det har tagits fram två alternativ på körning och tippning inom området där alternativ 1 med bakåttippning kommer att vara mest frekvent förekommande.

Infart med anslutning till von Utfallsgatan

Leverans alt 1 alt 2 (Illustration: Ramboll)

Erforderlig bil- och cykelparkering sker på kvartersmark inom fastigheten. Utrymme finns för parkering för rörelsehindrad.

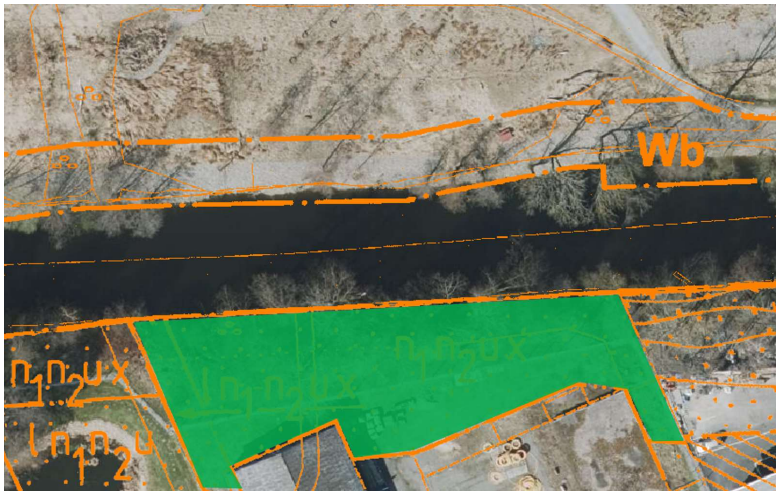
I gällande detaljplan finns också ett utbyggt GC-stråk på von Utfalls norra sida.

Friytor och naturmiljö

Naturmiljö

Vegetation bevaras genom att strandskyddet utökas. Befintlig naturkaraktär ska bevaras.

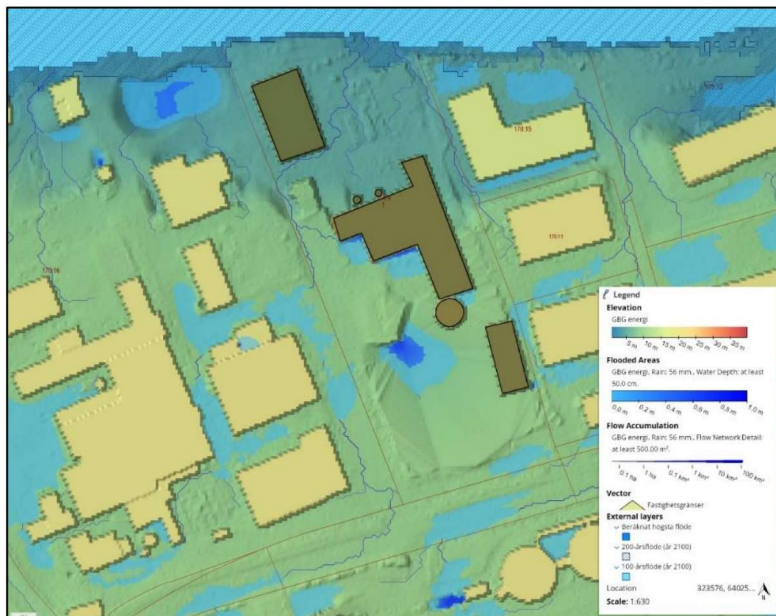

Grön markering visar bibehållen grön yta enligt gällande och blivande plan

Översvämningsyta

Exploateringen bedöms inte påverka omgivningen vare sig positivt eller negativt då den totala reducerade ytan är ungefär samma. Det är viktigt att färdigt golv anläggs tillräckligt högt och marken runt bebyggelse anläggs med en svag lutning så att avrinningen sker från byggnader mot rännstensbrunnar.

Ny bebyggelse ska inte skadas vid översvämning. Detta innebär att en säkerhetsmarginal från högsta vattenståndet i samband med ett klimatanpassat 100-årsregn ska hållas på minst 0,2 m till färdigt golv och minst 0,5 m till vital del.

Vattenståndet vid 100- och 200-årsregn samt beräknat högsta flöde i Sävån är markerade som skrafferade ytor (längst i norr i bilden). Vattensamlingar mer än 0,5 m vid 56 mm skyfall är markerade i blått. Källa: MSB samt SCALGO Live. (COWI)

Ny bebyggelse bedöms ha tillräckligt avstånd från översvämmade ytor, se figur ovan.

Motiv till detaljplanens regleringar

Nedan redovisas motiven till de enskilda regleringarna i detaljplanen. Samma planbestämmelse kan användas på flera ställen i planen men med olika motiv. Redovisningen är ett krav enligt Boverkets föreskrifter och allmänna råd om planbeskrivning (BFS 2020:8) som gäller planer startade 2022 och senare.

Användningsbestämmelser för kvartersmark

Beteckning	Bestämmelse	Motiv till reglering	Läge i kartan
E ₁	Värmeverk	Endast värmeverk, med komplement av andra funktioner som ingår i Göteborgs Energi ansvarsområde, tillåts. Verksamheter som kan vara av intresse för allmänheten tillåts inte.	Del av planområdet beläget innanför kant av prickad mark.

Egenskapsbestämmelser

Beteckning	Bestämmelse	Motiv till reglering	Läge i kartan
prickar	Marken får inte förses med byggnadsverk	Marken är olämplig att bebygga med hänsyn till utrymme för luftledningar eller underjordiska ledningar. Motivet gäller alla förekomster.	Kantzon runt fastigheten.
e ₁	Största byggnadsarea är 50 % av fastighetsarean inom egenskapsområdet	Bedömd lämplig exploateringsgrad för fastigheten. Motivet gäller alla förekomster.	
h ₁	Högsta totalhöjd är 45.0 meter	Bedömd lämplig begränsning av byggnaders höjd.	
n ₁	Ej utnyttjade ytor ska gräsbesås eller planteras	Kantzon av grönytor som ska bevaras. Motivet gäller alla förekomster.	Kantzon i norr mot Sävån
n ₂	Markhöjden får inte ändras på sådant sätt att släntstabiliteten mot Sävån försämras	Bibehåller skydd mot skred och förbjuder eventuella markförändringar. Motivet gäller alla förekomster.	Kantzon i norr mot Sävån

SAMRÅDSHANDLING

l₁	Markreservat för allmännyttig luftledning	Utrymme för befintlig högspänningsledning med ledningsrätt. Motivet gäller alla förekomster.	Fastighetens västra kantzon
u₁	Markreservat för allmännyttiga underjordiska ledningar.	Utrymme för befintliga och nya underjordiska ledningar som kan inrättas med ledningsrätt. Motivet gäller alla förekomster.	Kantzon mot von Utfallsgatan, västra fastighetsgränsen och kantzon mot Säveån
x₁	Marken ska vara tillgänglig för allmän gång-, cykel- och mopedtrafik till en bredd av högst 4 m	Bibehåller befintliga servitut. Motivet gäller alla förekomster.	Kantzon i norr mot Säveån
b₁	Utöver högsta totalhöjd får skorsten uppföras	Möjliggör skorsten högre än begränsad totalhöjd för övriga byggnadsverk	
a₁	Strandskyddet är upphävt. Detta gäller kvartermark för värmeverk samt n₁ och n₂ innanför befintligt stängsel	Marken är redan ianspråktagen och saknar därför betydelse för strandskyddets syften. Motivet gäller alla förekomster.	Från befintligt stängsel och 100 meter in på fastigheten inklusive dess prickade kantzon

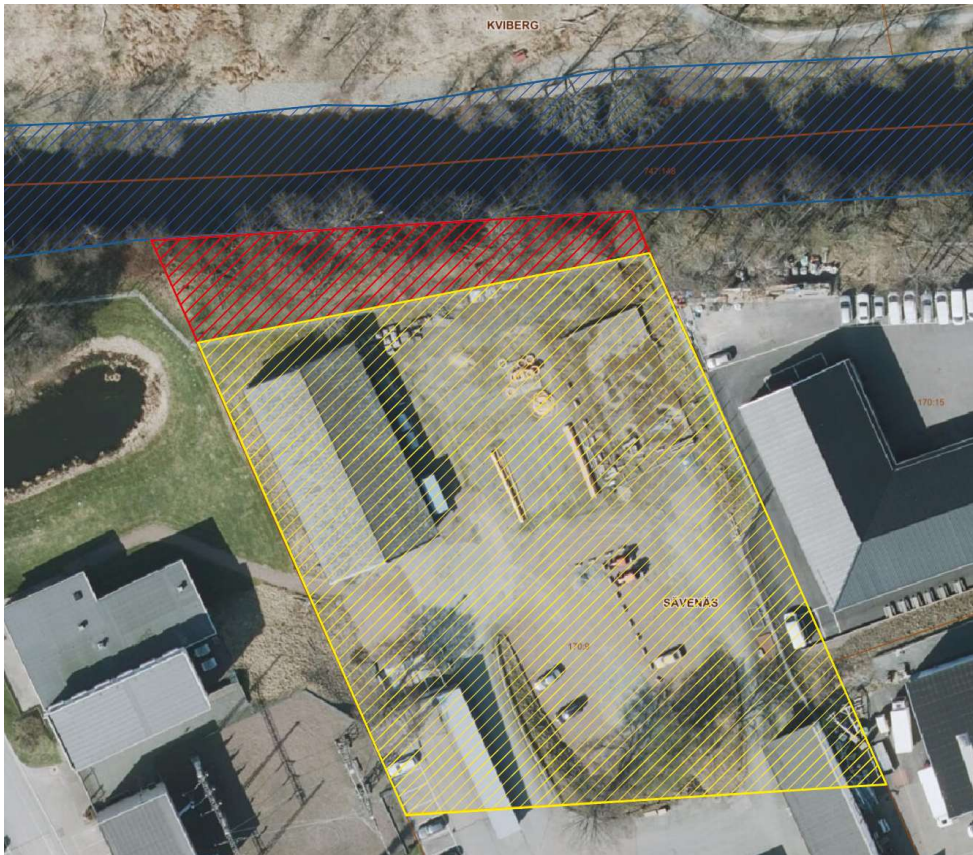
Upphävande av strandskydd

Planområdet ligger delvis inom område där strandskydd inträder vid planläggning.

Strandskyddet utökas dock i förhållande till vad som gällde före planläggningen och utökas till att gälla för kantzonen mellan Säveån och inhägnat område.

Skälen till upphävande av strandskyddet är:

Området där strandskyddet upphävs är beläget på redan ianspråktagen mark och saknar därför betydelse för strandskyddets syften. Miljöbalken 7 kap. 18 c § 1. Området har sedan början av 1900-talet använts för industriändamål med inhägnat område bebyggt med fabriksbyggnad och förråd.

Blå markering är befintligt strandskydd. Röd markering är där strandskyddet utökas.
Gul markering är där strandskyddet som inträder vid planläggning upphävs.

Sociala aspekter och åtgärder

Stadsdelsförvaltningen/Socialförvaltningen bedömer planförslaget till komplexitetsnivå 1. Det betyder att förslaget inte bedöms ha någon särskild social betydelse för en större grupp.

Området innehåller inga verksamheter som är viktiga för det sociala livet.

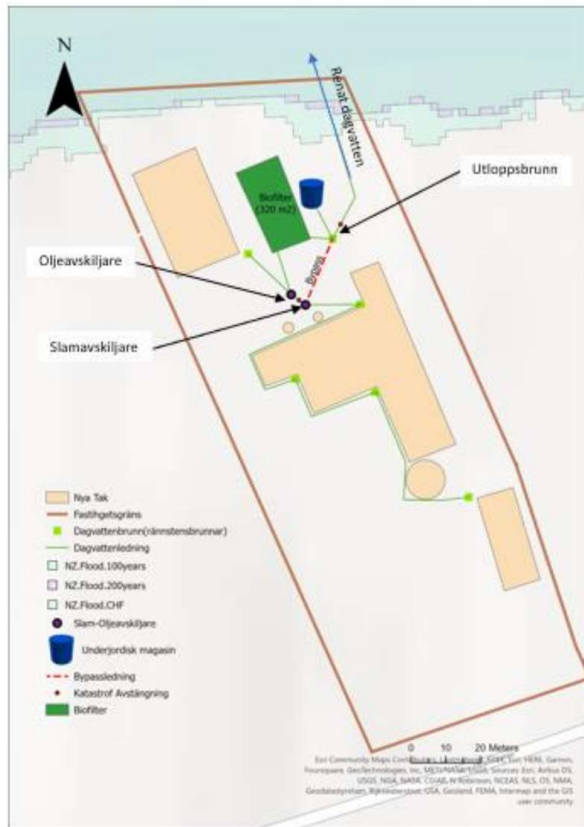
Teknisk försörjning

Dagvatten, släckvatten och skyfall

En dagvatten-, skyfall och släckvattenutredning har gjorts (COWI, 2023-01-20).

Dagvatten kommer att renas och fördröjas, samt därefter ledas till Säveån. Relativt höga föroreningshalter av tungmetaller, suspenderade material samt olja förväntas i den planerade anläggningens dagvatten om ingen rening sker. Dagvattenutredningen föreslår därför två alternativa lösningar för dag- och släckvattenhanteringen som ger lägre utsläpp till recipienten. Alternativ 1 med en biofilterlösning och alternativ 2 med sedimentationsmagasin. Yta som kan behövas för rening och fördröjning av vatten har beräknats till 320 m² (för alternativ 1 som är mest utrymmeskrävande).

Halter och totala utsläppsmängder till vatten förväntas bli lägre än dagens för samtliga parametrar.

Möjlig placering av dagvatten- och skyfallsanläggningar

Framtida exploatering bedöms inte drabbas av översvämning i samband med skyfall.

Vatten och avlopp

Befintliga installationer på fastigheten kommer att rivas inför nybyggnation. För att undvika anlägga ny utloppsledning som innebär intrång i strandzonen, kommer den befintliga utloppsledningen för dagvattnet i Sävenäs 170:9 låtas vara kvar. Denna ledning kommer att användas för att ansluta renat dagvattnet från Sävenäs 170:9 till recipienten även i framtiden. På grannfastigheten Sävenäs 170:16 finns en befintlig släckvattendamm som kan komma att användas i händelser av brand.

Planområdet ligger inom Kretslopp och vattens verksamhetsområde (VO) för VA-tjänster. Fastigheten är idag ansluten till kommunens allmänna VA-ledningsnät.

El och tele

Vattenfall har en befintlig 130 kV luftledning med en ledningsrätt längs med den västra delen av planområdet. Ledningen ska vara kvar och har en el-säkerhetszon (I-område) som inte får bebyggas inom 10 meter från vardera sida av ledningen.

Det finns inget behov av transformatorstation.

Beställning av utsättning respektive undanflyttning av ledningar ska ske till Göteborg Energi Nät AB i god tid innan arbetena ska påbörjas. Vid utförande av arbeten i närheten av Göteborg Energi Nät AB:s anläggningar ska bestämmelser för markarbeten vid elkablar följas.

SAMRÅDSHANDLING

Övriga ledningar

Utrymme för en befintlig fjärrvärmeledning längs med von Utfallsgatan redovisas med u-område i plankartan.

Det finns tele/opto-ledningar inom området som kan behöva flyttas.

Avfall

De absolut största avfallsmängderna kommer att härröra från bränslet i form av aska. Askan planeras att befuktas och därefter transporteras bort med lastbil. Askor av så god kvalitet som möjligt eftersträvas både för optimal energiutvinning och för att kunna utnyttjas på miljömässigt bästa sätt. Om flygaskan uppfyller Skogsstyrelsens norm och det finns avsättning för den i närområdet kommer askan återföras till skog. Andra möjliga avsättningar kan också finnas, t.ex. jordtillverkning. Om någon av askorna är av den beskaffenheten att de inte kan nyttiggöras måste de troligtvis istället deponeras.

Förutom askor uppkommer mindre avfallsmängder enligt exempel nedan:

- Brännbart verksamhetsavfall
- Återvinningsbart avfall såsom wellpapp, skrot, glas, plast, elektronik etc.
- Avfall från normalt underhåll, såsom färg, spillolja och liknande
- Slam från slamavskiljare

Avfall kommer att hanteras på ett sådant sätt att en miljömässigt god vidarebehandling underlättas. Förvaring sker inom en avfallsstation där avfallet källsorteras.

Övriga åtgärder

Geoteknik

En geoteknisk undersökning av området har utförts av *PE Teknik & Arkitektur (2022)* för att behandla projekteringsförutsättningar avseende geoteknik och grundvatten. Stabiliteten ner mot Säveån för befintliga förhållanden bedöms som tillfredsställande. För uppfyllnad motsvarande 0,5 meter med fyllnadsmassor om 2,0 ton/m³ krävs lastbegränsning eller åtgärder så som till exempel kompensation med lättfyllning. Fyllnadsmassor kan placeras med tillfredsställande stabilitet ned till 2,8 meter från befintligt staket, söder om Säveån.

Vid ytterligare tillkommande laster på 10kPa från till exempel framtida byggnationer eller vägar är stabiliteten ej tillfredsställande om lasten placeras närmare än 15 meter från det befintliga staketet. Stabiliteten bör utredas på nytt när höjdsättning och placering av tillkommande laster fastställts.

Inför bygglov kommer en fördjupad stabilitetsutredning krävas. Då stabilitetsförhållandena påverkas av förändrade portryck rekommenderas att portrycksmätare installeras i ett tidigt skede före byggnation så att de kan ställa in sig och ge bra mätvärden samt att ett kontrollprogram avseende portrycksförändringar upprättas inför kommande byggnation samt pålning. Det är viktigt att befintligt erosionsskydd ses över och underhålls.

Markmiljö och grundvatten

Sammantaget indikerar tidigare och nu genomförd undersökning (Statusrapport, *COWI, 2022-10-14*) att framför allt föroreningar av PAH (Polycykliska aromatiska kolväten),

SAMRÅDSHANDLING

aromater och metaller finns i marklagren, främst i fyllnadsmassor inom fastigheten. Förekomsten av PAH inom norra delen av fastigheten beror sannolikt av förekomst av tjärasfalt. I södra delen av fastigheten kan förekomsten av PAH samt övriga föroreningar inte härledas till någon tydlig källa utan kommer sannolikt från förorenade fyllnadsmassor och möjligen från industriavfall. Då fastigheten till stor del kommer att hårdgöras minskar risken för exponering för de föroreningar som idag finns i marken inom området.

Inom fastigheten har generellt låga halter av förorenande ämnen uppmätts i grundvattnet. De ämnen som ändå uppmätts i förhöjda halter i jord bedöms ha begränsad mobilitet varvid eventuell risk för spridning och utlakning bedöms som låg. I grundvatten har dock PFAS (Per- och polyfluorerade ämnen) i halter något över tillämplande riktvärden uppmätts.

Den planerade verksamheten kommer att hantera potentiellt förorenade ämnen som till viss del redan förekommer som föroreningar i mark inom fastigheten. I huvudsak är det hantering av eldningsolja som kan innebära en risk för ytterligare spridning av alifater och aromater och möjligen även PAH.

Den påverkan på kemiska och fysikaliska parametrar som finns i mark och grundvatten inom området kan innebära att marken är mer känslig för spill eller utsläpp av syror och baser då dessa parametrar redan är påverkade av tidigare och närliggande verksamheter.

Den planerade verksamheten kommer innebära att hanteringen av dagvatten förbättras varvid eventuell pågående spridning i mark och grundvatten kommer begränsas samt att risken för utsläpp till Säveån kommer minska vid eventuella spill och olyckor.

Den planerade verksamheten kommer även innebära att befintliga byggnader kommer att rivas och att nödvändiga markarbeten kommer resultera i att konstaterade föroreningar över gällande rikt- och jämförvärden till viss del kommer avhjälpas fastigheten. Därmed kommer eventuell diffus spridning av föroreningar via mark och grundvatten att minska och därmed eventuell föroreningsbelastning på Säveån.

Efter rivning av äldre fabriksbyggnad och efter de markarbeten som kommer behövas inför uppförande av den nya anläggningen bedöms fastighetens status med hänsyn till föroreningar i mark och grundvatten komma att justeras. Kommande arbeten bör därför dokumenteras väl.

Arkeologi

Inom planområdet finns inga arkeologiska fynd.

Buller

Omgivningen är redan starkt påverkad av trafikbuller från intilliggande järnväg trafikled. En bullerutredning med syfte att identifiera och avgränsa bullerberörda byggnader och områden har genomförts (Externbullerutredning, *WSP* 2023-02-08).

Den planerade verksamhetens bullerpåverkan på den sammantagna ljudnivån jämfört med trafikbuller vid intilliggande bostäder bedöms endast bli marginell. Trafikbuller bedöms vara dominerande vid närliggande bostäder under hela dygnet. Enligt utförda beräkningar och beskrivna förutsättningar bedöms den planerade verksamheten på fastighet Sävenäs 170:9 klara Naturvårdsverkets riktlinjer för samtliga tidsperioder att industribuller

SAMRÅDSHANDLING

orsakad av buller från olika arbetsmoment på de nya uppställningsspåren beräknas underskrida riktvärden för externt industribuller vid närliggande bostäder.

Risk och säkerhet

En riskutredning har utförts (PM Riskutredning ny förbränningsanläggning, *COWI*, 2023-01-26). Syftet med riskutredningen är att redogöra för de risker som kan förväntas till följd av planerad verksamhet och hur dessa kan komma att påverka omgivningen.

Vid verksamheten har ett antal olika riskscenarion identifierats. Dessa kännetecknas huvudsakligen av låg sannolikhet samt begränsade konsekvensavstånd som generellt inte sträcker sig utanför verksamhetsområdet. För ett fåtal av dessa scenarion (damm/gasmolnsexplosion och större brand i pelletssilon) kan det inte uteslutas att viss påverkan kan ske på de närmast belägna verksamhetsfastigheterna öster om planerad förbränningsanläggning. Sannolikheten för dessa scenarion bedöms vara låg till följd utav en kombination av organisatoriska (till exempel omsättningshastigheten i pelletssilon) och tekniska skyddsåtgärder (framtagande av klassningsplaner, ATEX-anpassad utrustning (Atmosphères Explosibles – explosiva atmosfärer), sektioneringsventiler på naturgasledning med mera.). I händelse av att något av dessa scenarion uppstår trots den låga sannolikheten och planerade skyddsåtgärder bedöms konsekvenserna för närliggande verksamhetsfastigheterna öster om planerad förbränningsanläggning bli begränsade då de har en låg personintensitet samt goda möjligheter att utrymma i ofarlig riktning. För närliggande bostadsbebyggelse och transportleder/rangerbangård är det främst brandrök i händelse av en större brand vid verksamheten som bedöms ge upphov till negativ påverkan, vilket inte skiljer sig från dagens riskbild i området givet den intilliggande förbränningsanläggningen Sävenäsverket.

Risk för påverkan på eller från närliggande kraftledning bedöms vara mycket låg. De transporter med farligt gods som förväntas till verksamheten kan i händelse av en olycka påverka Sävenäs rangerbangård. Då antalet transporter är mycket begränsat med uppskattningsvis 90 transporter per år, bedöms sannolikheten för att påverkan skall uppstå vara mycket låg. Risken för påverkan på Sävenäs rangerbangård med avseende på tillkommande farligt godstransporter bedöms vara acceptabel.

Sammantaget bedöms risker relaterade till förbränningsanläggningen, framför allt kopplade till brand- och explosion vara små. Omfattande skyddsåtgärder kommer att vidtas för att minimera riskerna. Risker relaterade till översvämningar bedöms vara obetydliga om Göteborgs stads riktlinjer för höjdsättning fullföljs samt identifierade lågpunkter tas bort, alternativt att entrén och ingångar till viktiga delar av en framtida anläggning planeras så långt bort från lågpunkter som möjligt. Framkomligheten till och från området bedöms inte försämrats vid ett klimatanpassat skyfall.

Luft

En luftutredning har gjorts (*COWI*, 2023-02-08). Resultaten av spridningsberäkningarna visar att haltbidraget är väldigt lågt både för NO₂ (kvävedioxid) och PM10 (partikelmassan av alla partiklar med en diameter upp till 10 mikrometer) för den ansökta verksamheten. I beräkningarna inkluderades bidraget från både transporter och skorsten för pellets pannan samt utsläpp från Sävenäsverket. Antaganden avseende skorsten har utgått utifrån värsta fall avseende driftfall samt utsläppsmängd. För transporter har det

SAMRÅDSHANDLING

ansatts att alla transporter är samlade på en väg men även att fordonen kör under dagtid. Det innebär också att det är ett antagande av värsta fall eftersom det innebär fler fordon per timme samt högre emissionsbidrag.

Det finns inte risk för överskridande av miljökvalitetsnormen för varken NO₂ eller PM10 på grund av anläggningens utsläpp.

Kompensationsåtgärder

Göteborgs stad arbetar med kompensationsåtgärder för ekosystemtjänster i plan- och exploateringsprojekt. Kompensationsåtgärder innebär att funktioner och värden som går förlorade vid exploatering kompenseras. Vid exploatering ska man i första hand försöka undvika eller minimera påverkan genom skyddsåtgärder. Om detta inte är möjligt ska kompensation användas för att återskapa värdet i närområdet eller ersättas på annan plats eller av annat värde.

I planarbetet har områdets ekosystemtjänster värdesatts och planens påverkan på dessa har bedömts. En sammantagen bedömning och förslag på kompensationsåtgärder har gjorts tillsammans med berörda kommunala förvaltningar.

Två större träd kommer att behöva tas bort.

Föreslagna kompensationsåtgärder är sedumbeklädda tak där lutningen synliggör taken som smälter samman med och kan koppla an till Säveåns vegetation. Taken ger också ökad grönyta till området som annars har övervikt av hårdgjorda ytor samt bidrar med dagvattenfördröjning på tomten. Dödved och insektshotell föreslås placeras ut i kantzonen mot Säveån. Dessa åtgärder är värdefullt för insekter, slätterängsväxter och fåglar i viss mån, samt kompenserar för blomning och pollinering.

I övrigt gäller för hela planområdet plantering av träd och buskar och sådd av blomrikedom på lämpliga platser. Staket längs von Utfallsgatan föreslås enligt gestaltningsförslag utformas som en grön vägg.

Invasiva arter i naturområdet föreslås om möjligt tas bort.

*Dödved och insektshotell lokaliserade i kantzonen mot Säveån
(Foto: Stadsbyggnadsförvaltningen)*

Grönytefaktor

Enligt Göteborgs Stads riktlinjer för Grönytefaktor (GYF) bör en industrifastighet uppnå >0,15 i GYF. För att uppnå detta har bevarandet av äldre stora träd identifierats som viktigt för bibehållna ekosystemtjänster på tomten.

Med nuvarande förslag bevaras ett sådant större träd, medan två träd behöver tas ned där den nya byggnaden kommer att lokaliseras. Ett ytterligare träd bedöms som redan dött. Ett grönområde i norr bevaras och ett flertal mindre befintliga träd utmed Säveån bevaras också, men de räknas inte in i GYF. Med dessa åtgärder uppnås preliminärt GYF 0,18, och utöver detta föreslås dagvattenfördröjning i form av gröna tak på ny bebyggelse. Med detta finns potential att nå GYF 0,20.

Ytterligare åtgärder för att bidra till ekosystemtjänster kommer att utredas.

- Bevarande av äldre träd (0,12)
- Bevarande av gräsområde mot Säveån (0,06)
- Tillförsel av gröna tak (0,02)

Fastighetsindelning

Någon fastighetsbildning kommer inte vara aktuellt för att genomföra detaljplanen.

Servitut, gemensamhetsanläggningar, u-områden, framgår av plankartan.

Fastighetsrättslig konsekvens

En framtida fastighetsreglering kan försvåras genom utökat strandskydd i planområdets norra del.

Ett outnyttjat servitut för gång och cykelväg löper läng med planområdets norra del. Vid en framtida etablering kan det utökade strandskyddet försvåra den möjligheten.

Huvudmannaskap och ansvarsfördelning

Anläggningar inom allmän plats

Ingen allmän plats ingår i planområdet.

Anläggningar inom kvartersmark

Göteborg Energi ansvarar för utbyggnad av anläggningar inom kvartersmark. För ledningar ansvarar respektive ledningsägare.

Inom markreservat för ledningar regleras restriktioner för byggande.

Kvartersmarken vid slutet av infartsvägen kommer att stänglas in. En grind kommer att placeras norr om von Utfallsgatan i anslutning till infarten.

Anläggningar utanför planområdet

Inga anpassningar bedöms behövas på befintliga allmänna gator.

Drift och förvaltning

Göteborg Energi ansvarar för drift och förvaltning för i planen ingående markområden och anläggningar.

Fastighetsrättsliga frågor

Fastighetsrättsliga konsekvenser

Sävenäs 170:9 är belastad av flertals rättighet, de flesta är ledningsrätter och ett avtalsservitut. Blivande detaljplan utformas så att dessa rättigheter fortsättningsvis har planstöd.

Mark ingående i allmän plats, inlösen

Inlösen av allmän plats är inte aktuellt då Göteborg Energi äger all mark som planlagts för användningen kvartersmark.

Fastighetsbildning

Någon fastighetsbildning kommer inte vara aktuellt för att genomföra detaljplanen.

Gemensamhetsanläggningar

Inom planområdet finns inga gemensamhetsanläggningar.

Servitut

Befintliga servitut bibehålls oförändrade inom planområdet.

Ledningsrätt

Ledningsrätten ligger kvar i befintligt läge. Syftet med u-området är att bibehålla rätten att ha kvar befintliga ledningsrätter och inte nybilda.

Markavvattningsföretag

Inom planområdet finns inga markavvattningsföretag.

Ansökan om lantmäteriförrättning

Genomförandet av detaljplanen medför ingen lantmäteriförrättning inom planområdet.

Avtal

Befintliga avtal som berörs

Vattenfalls kraftledning med avtal bibehålls oförändrat.

Avtal mellan kommun och exploatör

Inom planområdet finns inga avtal mellan kommun och exploatör.

Avtal mellan kommun och övriga fastighetsägare

Inom planområdet finns inga avtal mellan kommun och övriga fastighetsägare.

Avtal mellan exploatör och övriga fastighetsägare

Inom planområdet finns inga avtal mellan exploatör och övriga fastighetsägare.

Avtal mellan ledningsägare och exploatör

Nya avtal är inte aktuellt då befintlig ledningsrätt bibehålls.

Dispenser och tillstånd

Tillstånd för dispens bedöms inte behövas.

Tidplan

Samråd: 1 kvartalet 2023

Granskning: 2 kvartalet 2023

Antagande: 3 kvartalet 2023

SAMRÅDSHANDLING

Tidplanen ovan är ungefärlig och kan komma att ändras under planprocessen. Om planen inte överklagas vinner den laga kraft cirka fem veckor efter antagande.

Förväntad byggstart: 1 kvartalet 2024

Färdigställande: 2 kvartalet 2026

Genomförandetid

Under genomförandetiden har fastighetsägaren en lagstadgad rätt att bygga i enlighet med planen och detaljplanen får inte ändras eller upphävas utan att synnerliga skäl föreligger. Efter genomförandetidens slut fortsätter planen att gälla tills kommunen tar fram en ny plan eller upphäver gällande plan. Fastighetsägaren äger efter genomförandetidens slut ingen rätt till ersättning för förlorade rättigheter som fanns i den ursprungliga planen och som försvinner när den ursprungliga planen ändras, ersätts eller upphävs.

Planens genomförandetid

Genomförandetiden är fem år från den dag då beslutet att anta planen vinner laga kraft. Fem år bedöms vara en rimlig tid för utbyggnad enligt planförslaget.

Överväganden och konsekvenser

Nollalternativet

Att inte komplettera med den planerade anläggningen skulle innebära mer förbränning av fossil gas och olja jämfört med alternativet med ny anläggning. Syftet med den nya förbränningsanläggningen är att bidra till Göteborgs Stads mål om att 100 % av den värme som produceras i Göteborg Energis anläggningar ska vara producerad av förnybara bränslen från år 2025.

Sociala konsekvenser och barnperspektiv

Riksdagen har beslutat att inkorporera konventionen om barnets rättigheter i svensk lag den 1 januari 2020. Med tanke på den omfattande infrastruktur som ringar in planområdet är platsen inte särskilt lämplig att beträdas av barn (exklusive Sävån med dess kantzon) och planen medför därmed inga betydande negativa eller positiva konsekvenser för barn i området.

Sammanhållen stad, Samspel och Vardagsliv

Detaljplanen innebär att värmeverk som i nuläget finns i centrala Göteborg kan anläggas i Sävenäs. Det skapar möjligheter för en sammanhållen stad vid centrala Göteborg, samt ger möjlighet till samspel mellan invånarna och kan förbättra vardagslivet vid stadens centrala delar.

Identitet

En viktig stadsbyggnadsidé i förslaget är att etablering sker i direkt anslutning till befintlig anläggning med skorsten. En samlokalisering ger positiva effekter i stadsbilden där värmeverken med sina skorstenar upplevs som en enhet med en framträdande roll i landskapet och entrén till Göteborg.

Hälsa och säkerhet

Verksamheterna i området förutsätts vara utformade med god säkerhet och inhägnas där det behövs för att hindra obehörigas tillträde.

Miljökonsekvenser

Hushållning med mark- och vattenområden med mera

Vid utarbetande av denna detaljplan genomför Stadsbyggnadsförvaltningen en lämplighetsprövning enligt 2 kap. plan- och bygglagen samt en avvägning enligt 3 och 4 kap. miljöbalken. Vidare prövas detaljplanen mot kommunens översiktsplan i enlighet med 5 § förordningen om hushållning med mark och vattenområden med mera.

Den planerade förbränningsanläggningen uppförs inom område av riksintresse för vattenförsörjningen. Riksintresset utgörs av en befintlig bergtunnel. Kretslopp och vatten får under samrådet redogöra för om riksintresset påverkas av anläggningen. Den norra sidan av anläggningen ligger intill Säveån som är av riksintresse för naturvård, samt Natura 2000.

Med avseende på kultur så kommer den planerade verksamheten inte ligga inom någon fornlämningsyta. Förvaltningen bedömer, utifrån det som är känt i samrådsskedet, att redovisad användning kan anses vara den från allmän synpunkt mest lämpliga utifrån planområdets förutsättningar och föreliggande behov. Planen bedöms inte medföra att miljö kvalitetsnormerna överskrids. Detaljplanen är förenlig med Översiktsplan för Göteborg.

Särskilt beslut om betydande miljöpåverkan

Kommunen har genomfört en undersökning om betydande miljöpåverkan enligt PBL 5 kap 11 § och Miljöbalken (MB) 6 kap 6 § för aktuell detaljplan.

Kommunen har bedömt att ett genomförande av detaljplanen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Bedömningen har utgått från kriterierna i Miljöbedömningsförordningen (SFS 2017:966) 5 §.

Värmeverket kräver miljö tillstånd och är en s.k. tillståndspliktig B-verksamhet. Platsen är en planlagd industritomt men har direkt närhet till Säveån.

Kommunen har identifierat följande omständigheter som talar för att detaljplanen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan:

- Risk för betydande påverkan på delar av Säveåns dalgång, som är utpekad riksintresse för natur och friluftsliv och Natura 2000-område
- Utsläpp till luft och vatten
- Risk för brand och explosion
- Den planerade anläggningen har negativ påverkan på naturlandskapet
- Risk för buller
- Störningar under byggtid
- Ökat antal transporter på von Utfallsgatan påverkar ett stort område

Utöver ovanstående omständigheter, som talar för en betydande miljöpåverkan, bedömer kommunen att detaljplanens genomförande:

SAMRÅDSHANDLING

- Inte påverkar något Natura 2000-område och därmed inte kräver tillstånd enligt MB 7 kap. 28 §.
- Inte bedöms negativt påverka möjligheterna att uppfylla nationella och regionala miljömål.
- Inte bedöms ge upphov till en betydande miljöpåverkan på biologisk mångfald, landskap, fornlämningar, vatten etc.
- Inte ger upphov till betydande risker för människors hälsa eller för miljön till följd av allvarliga olyckor eller andra omständigheter.
- Inte bidrar till att några miljökvalitetsnormer överskrids.
- Inte påtagligt påverkar några områden eller natur som har erkänd nationell eller internationell skyddsstatus, t ex riksintressen eller naturreservat.
- De sannolika miljöeffekterna kan minskas genom åtgärder som arbetas in i detaljplanen eller exploateringsavtalet.

Planen följer intentionerna uppsatta i Översiktsplanen för Göteborgs kommun.

Kommunen har därmed bedömt att en miljöbedömning med tillhörande miljökonsekvensbeskrivning behövs för aktuellt planförslag. Något undersökningssamråd med Länsstyrelsen behöver inte hållas när kommunen bedömer att en detaljplan ska miljöbedömas (MB 6 kap. 6 § 2.). Avstämning med Länsstyrelsen har dock skett på LARK 2022-11-25.

Strategisk miljöbedömning

Göteborg Energi har ansökt om tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken till att på fastigheten Sävenäs 170:9, att få uppföra och driva en förbränningsanläggning. Handläggning av ansökan om miljötillstånd pågår. Med utgångspunkt från miljökonsekvensbeskrivningen i tillståndsärendet har det tagits fram en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) för den strategiska miljöbedömningen inför samrådsskedet av detaljplanen. Miljökonsekvensbeskrivningen kan i ett senare skede bli aktuellt för revideringar exempelvis om omfattningen behöver ändras efter avgränsningssamrådet.

Avgränsningssamråd

Avgränsningssamråd med Länsstyrelsen för att säkerställa att den MKB, som är under framtagande, har rätt innehåll för detaljplaneärendet sker i samband med samrådet om detaljplanen.

Miljökonsekvensbeskrivning (MKB)

Den främsta miljöpåverkan från verksamheten kommer vara utsläpp till luft och vatten samt buller från anläggningen. Konsekvenserna från utsläppet till luft bedöms vara små. Resultaten från spridningsberäkningarna av totalbidraget av NO₂ (Kväveoxid) från både pellets pannan och Sävenäsverket visar att MKN (Miljökvalitetsnormen) klaras för årsmedelvärde samt 98-percentilen av dygns- och timmedelvärde för alla scenarier; nollalternativet samt utredningsalternativ med 100 eller 70 meter skorsten.

Bedömning i jämförelse med modellerade halter i NO₂ utförd av Göteborg stad samt i jämförelse med urban bakgrund för PM10 (partikelmassan av alla partiklar med en diameter upp till 10 mikrometer) är att risken är låg för överskridande av MKN på grund av anläggningens utsläpp. Vid mottagning och transport av fast biobränsle föreligger en mindre risk för damning.

SAMRÅDSHANDLING

Anläggningen kommer att ha ett modernt dagvattenreningsystem som utformas för att minimera påverkan och därmed konsekvenserna för vattenmiljön. En dagvatten-, skyfall- och släckvattenutredning har genomförts och visar att om anläggningen etablerar en av de två föreslagna dagvattensystemlösningarna, kommer dagvattnet att innehålla lägre föroreningsmängder (kg/år), än vad som lämnar fastigheten i dagsläget. Den planerade verksamheten bedöms därför ha små positiva konsekvenser för Natura 2000-området och miljökvalitetsnormerna för vattenförekomsten Sävån.

Bullerutredningen visar att den planerade verksamheten, inklusive skyddsåtgärder, klarar Naturvårdsverkets riktvärden både bedömt för sig och vid bedömning av det kumulativa bullret från den planerade verksamheten och närliggande verksamhet. Den planerade verksamhetens bidrag (inklusive skyddsåtgärder) till den sammantagna ljudnivån, från trafik och verksamhetsbuller bedöms endast bli marginell.

Risker relaterade till förbränningsanläggningen, fram för allt kopplade till brand- och explosion, bedöms vara små. Omfattande skyddsåtgärder kommer att vidtas för att minimera riskerna. Anläggningen kommer att använda förnyelsebara bränslen som bidrar till minskning av fjärrvärme producerad med fossila bränslekällor. Återföring av aska till skog kommer att ske om så är möjligt utifrån askkvalitet och lagkrav. Risker relaterade till översvämningar bedöms vara obetydliga om Göteborgs stads riktlinjer för höjdsättning fullföljs samt identifierade lågpunkter tas bort, alternativt att entrén och ingångar till viktiga delar av en framtida anläggning planeras så långt bort från lågpunkter som möjligt. Framkomligheten till och från området bedöms inte försämrats vid ett klimatanpassat skyfall.

Förbränningsanläggningen kommer inte ha några negativa konsekvenser för områdets kulturmiljö. Den kommer heller inte ha några negativa konsekvenser på mark eller grundvatten. En statusrapport har upprättats i enlighet med de krav som föreligger för verksamheter som omfattas av industriutsläppsbestämmelserna, IED. Baserat på statusrapporten, som bekräftar tidigare undersökningar om mark- och grundvattenstatus, bedöms den planerade verksamheten medföra små positiva konsekvenser för marken eftersom rivning av befintliga äldre byggnader och kommande markarbeten kommer resultera i att nu konstaterade föroreningar över gällande rikt- och jämförvärden till viss del kommer avhjälpas. Eventuell diffus spridning av möjliga föroreningar via grundvatten kommer då, över tid, även minska eventuell belastning på närliggande ytvatten.

Den planerade verksamheten kommer att utformas på ett sådant sätt att hanteringen av kemikalier och avfall inte kommer medföra negativa konsekvenser på miljön. Konsekvenserna från energi- och vattenanvändning bedöms vara små. Anläggningen kommer att använda värmeväxling, sätta krav vid upphandling av processleverantör, återföra aska till skog där det är möjligt och använda förnyelsebara bränslen såsom pellets.

Den planerade förbränningsanläggningen kommer inte överskrida riktvärden för MKN för vatten och luft och kommer inte bidra med kumulativa effekter. Om lämpliga åtgärder vidtas kommer planerad verksamhet inte heller innebära några hälsoeffekter på grund av negativa kumulativa effekter jämfört med nollalternativet.

Miljömål

Planen medför till att Göteborgs klimatmål uppfylls då gällande detaljplan med utökat strandskydd tillgängliggör naturområdet kring Säveån. För naturen kan planen bidra till att mål uppnås genom att så mycket mark som möjligt utformas som ekologisk funktionell kantzon och att markens utformning planeras utifrån denna ambition för att gynna den biologiska mångfalden och ekosystemtjänster vid Säveån.

En modern biobränsleförbränningsanläggning är en viktig del i Göteborg Stads mål om att 100% av den värme som produceras i Göteborg Energis anläggningar ska vara producerad av förnybara bränslen från år 2025. Den nya anläggningen bidrar även till avveckling av äldre produktionsanläggningar i fjärrvärmenätet i ett expansivt Göteborg.

Byggnader föreslås utformas så att lokal energiproduktion möjliggörs genom att anlägga solceller på lämpliga tak i kombination med sedum och även på fasader för att uppnå stadens klimatmål.

Naturmiljö

De högsta naturvärdena finns i planområdets norra del, där Säveån rinner fram genom lövskogsmiljöer. Denna naturmiljö bevaras genom att gällande detaljplans n-bestämmelser bibehålls och strandskyddet utökas fram till befintligt stängsel. Kvartersmark för värmeverk följer befintlig egenskapsgräns.

Andelen naturmark i området kommer bibehållas och skyddas genom utökat strandskydd.

I nuläget bedöms inga skyfallsåtgärder nödvändiga att anlägga inom ytan.

Kulturmiljö

Planens innebörd anses inte ha någon påverkan på områdets kulturmiljö.

Befintlig industribyggnad besitter ett visst kulturhistoriskt värde som en del av Sävenäs industriområde och som ett sentida exempel på sågtandsbyggnad. Värdet bedöms dock inte vara tillräckligt högt för att motivera ett bevarande.

Påverkan på luft

Den preliminära bedömningen är att den sökta verksamheten medför lägre nettoutsläpp av koldioxid jämfört med nollalternativet, som innebär att befintlig anläggningspark används. Skillnaden i utsläppsmängder för övriga ämnen bedöms bli relativt liten ur ett systemperspektiv regionalt och globalt. Lokalt till närområdet bidrar dock den nya biobränsleanläggningen, med tillhörande bränsletransporter, till högre halter av framför allt kväveoxider och stoft. Detta på grund av att eldning av fast biobränsle ger ett högre utsläpp av dessa parametrar än vid eldning med naturgas, som är det bränsle som huvudsakligen kommer ersättas för fjärrvärmeproduktionen. Notera dock att det är låg risk att anläggningens utsläpp skulle medföra överskridande av miljökvalitetsnormer (MKN) för NO₂ och PM₁₀.

Påverkan på vatten

Säveån utgör lek- och uppväxtområde för lax och havsöring. Den ursprungliga och genetiskt värdefulla laxstammen, "Säveållax", kan få stor betydelse som genbank för framtida utsättningsföretag i andra vattendrag. Säveåns dalgång och ravin undantas från exploateringsföretag och det är viktigt att vattenkvaliteten bibehålls.

Ekonomiska konsekvenser av detaljplanen

Kommunens investeringsekonomi

Kommunens nämnder har inga utgifter till följd av projektet.

Kommunens exploateringsinvesteringar

Fastigheten ägs av Göteborg Energi som belastas med kostnad vid utnyttjande av byggrätt.

Kommunens övriga investeringar

Kommunen får inga övriga investeringar.

Kommunens drifts- och förvaltningsekonomi

Exploateringsnämnden har inga kostnader till följd av detta projekt.

Stadsmiljönämnden har inga kostnader till följd av detta projekt.

Kretslopp och vattennämnden får intäkter från brukningstaxan.

Ekonomiska konsekvenser för exploitören

Göteborg Energi får i egenskap av exploitör utgifter för åtgärder inom kvartersmark, såsom utgifter för anslutning till ledningsnät, ledningsflytt, eventuella kompensationsåtgärder mm.

Överensstämmelse med översiktsplanen

Planen är i överensstämmelse med ÖP.

För Stadsbyggnadsförvaltningen

Åsa Lindborg

Planchef

Martin Steen

Planarkitekt